

Kuvalähde: Kansallisarkisto

Helsingin keskiaikaiset ja uuden ajan alun kyläpaikat 2011

Taulukot

V.-P. Suhonen & Janne Heinonen

Museovirasto, Arkeologiset kenttäpalvelut

Taulukko 1. Muinaisjäännöskohteet

MJ- rekisterinumero	Kohde	MJ- alatyyppe	Nykytila		
			Käytössä	Tuhoutunut	Autio
1000001709	Baggböle (Itä-Pakila)	Kylänpaikat	x		
1000001672	Borg (Mellunkylä)	Kylänpaikat	x		
1000019212	Botby (Puotila) Domars	Kylänpaikat	x		
1000001673	Botby (Puotila) Klåfvus & Rons	Kylänpaikat	x		
1000019213	Botby (Puotila) Nissas	Kylänpaikat		x	
1000001688	Brakvik (Länsi-Herttoniemi)	Kylänpaikat			x
1000001686	Brändö (Kulosaari)	Kylänpaikat	x		
1000001685	Båtsvik (Laivalahti)	Kylänpaikat		x	
1000001681	Degerö gård (Laajasalo)	Kylänpaikat	x		
1000001683	Degerö Turholma (Laajasalo)	Kylänpaikat	x		
1000001682	Degerö Uppbys (Laajasalo)	Kylänpaikat	x		
1000001680	Degerö Yter Degerö Jollas	Yksittäistalot	x		
1000001730	Dickursby (Tikkurila) Skäggas	Kylänpaikat	x		
1000001716	Domarby (Tuomarinkylä)	Kylänpaikat	x		
1000001695	Drumsöby (Lauttasaari)	Kylänpaikat	x		
1000001691	Forsby (Vanhakaupunki, Koskela)	Kylänpaikat	x		
1000016786	Granböle (Haltiala)	Kylänpaikat			x
1000010822	Gumböle (Gumböle)	Kylänpaikat	x		
1000001693	Gumtäkt gård Kumpulan kartano	Kartanot	x		
1000017308	Gumtäkt torp (Kumpula)	Torpat			x
1000001692	Gumtäktby (Kumpula)	Kylänpaikat		x	
1000001699	Heikbacka torp (Munkkiniemi)	Torpat		x	
1000001701	Heikby (Munkkiniemi)	Kylänpaikat	x		
1000001684	Hertonäs gård (Herttoniemi)	Kartanot	x		
1000001687	Hertonäs Lampuotila 1 (Herttoniemi)	Kylänpaikat		x	
1000019203	Hertonäs Lampuotitila 2 (Herttoniemi)	Kylänpaikat	x		
1000019214	Hertonäs Ströms torp (Herttoniemi)	Torpat			x
1000001696	Hindernäs Meilans	Kylänpaikat		x	
1000010837	Husö (Talosaari)	Kylänpaikat	x		
1000001703	Konalby (Konala) Rosas	Kylänpaikat	x		
1000019204	Konalby 2 (Konala)	Kylänpaikat		x	
1000001707	Kottby (Käpylä)	Kylänpaikat	x		
1000011479	Kårböle (Kaarela)	Kylänpaikat	x		
1000011480	Kårböle, säteri (Malminkartano)	Kylänpaikat	x		
1000001705	Kårböle Rökisby/Gammelby (Kaarela)	Kylänpaikat	x		
1000010714	Kärrby	Kylänpaikat	x		
1000019206	Lillhoplax (Vähä-Huopalahti) Backas	Kylänpaikat		x	

1000019205	Lillhoplax (Vähä-Huopalahti) Böle	Kylänpaikat		x	
1000019207	Lillhoplax (Vähä-Huopalahti) Greis	Kylänpaikat		x	
1000001698	Lillhoplaxby (Vähä-Huopalahti)) Korpas	Kylänpaikat	x		
1000001657	Mellungsby (Mellunkylä)	Kylänpaikat	x		
1000001697	Munknäs (Munkkiniemi)	Kylänpaikat	x		
1000001720	Nackböle (Niskala)	Kylänpaikat	x		
1000010726	Noringsböle Gammelby (Vuosaari)	Kylänpaikat			x
1000001675	Noringsböle Nordsjö gård (Vuosaari)	Kylänpaikat	x		
1000001677	Norsby Skataby (Vuosaari)	Kylänpaikat	x		
1000001676	Norsökär Poslar (Vuosaari)	Kylänpaikat		x	
1000001674	Rasböle (Vuosaari)	Kylänpaikat		x	
1000001729	Skomakarböle (Suutarila)	Kylänpaikat	x		
1000001711	Sonaby malm Bocksbacka (Pukinmäki)	Kylänpaikat	x		
1000001713	Sonaby malm Malmby Brusas Ströms (Malmi)	Kylänpaikat	x		
1000001715	Sonaby malm Malmby Storby (Malmi)	Kylänpaikat	x		
1000001714	Sonaby malm Malmby Tallbacka (Malmi)	Kylänpaikat	x		
1000001710	Sonaby malm Sonaby (Malmi)	Kylänpaikat		x	
1000001712	Sonaby malm Stensböle (Pukinmäki)	Kylänpaikat		x	
1000001717	Staffansby (Tapaninkylä)	Kylänpaikat	x		
1000001702	Taliby (Pajamäki) Lassas	Kylänpaikat	x		
1000001700	Taliby (Tali) Martas ja Reimars	Kylänpaikat	x		
1000001719	Tomtbacka (Haltiala)	Kylänpaikat			
1000001718	Tomtbacka gård (Haltiala)	Kartanot	x		
1000019209	Tomtbacka Kutubacka (Haltiala)	Torpat			x
1000019208	Tomtbacka Pottbacka (Haltiala)	Torpat			x
1000019216	Tomtbacka, Torppa 1 (Haltiala)	Torpat			x
1000019217	Tomtbacka, Torppa 2 (Haltiala)	Torpat			x
1000019218	Tomtbacka, Torppa 3 (Haltiala)	Torpat		x	
1000001694	Tölöby (Töölö)	Kylänpaikat		x	
1000001678	Villingby (Laajasalo/Villinki)	Kylänpaikat	x		
1000019210	Västersundom Porvarinlahti torppa 1	Torpat			x
1000019211	Västersundom Porvarinlahti torppa 2	Torpat			x
1000001689	Västervikby (Viikinmäki)	Kylänpaikat		x	
1000019215	Västervikby Borgnäs (Pornaistenniemi)	Kylänpaikat		x	

1000001708	Äggelby (Oulunkylä)	Kylänpaikat			x
1000010715	Östersundom kartano	Kylänpaikat	x		
1000010717	Östersundom Krogars	Kylänpaikat	x		
1000010718	Östersundom Lass-Bengts Skeppars	Kylänpaikat	x		
1000010716	Östersundom-Fantsby Fants Malms	Kylänpaikat	x		
1000001690	Östervikby (Viikki)	Kylänpaikat			x
1000006100	Östervikby 2 (Viikki)	Kylänpaikat			x
1000017303	Östervikby Bex (Viikki)	Torpat			x
1000017302	Östervikby Hakala (Viikki)	Torpat			x
1000006566	Östervikby Hästhaga udds torp (Viikki)	Torpat			x
			46	18	17

Taulukko 2. Inventointikohteet - arkistotiedot ja nykyinen käyttö

Nimi	Kohde/ Tonttimaat	Savut ¹	Yksittäiset Tontit/talot 1600-1700 –l kartoissa ²	Käytössä olevat tonttimaat ³	Osittain autiot ⁴	Tuhoutuneet ⁵	Autiot ⁶	Huomionarvoista
Baggböle (Itä-Pakila)	2	5	2	1	X	1	-	
Borg (Mellunkylä)	1	2	1	1	-	-	-	
Borgnäs (Pornaistenniemi)	1	-	1	-	-	1	-	
Botby (Puotila)	3	8	4	2	-	1	-	Kartano perustettu 1700-1800 –l vaihteessa.
Botbyn 2 torppaa (Puotila)	2	-	2	-	-	2	-	Merkitty v. 1752 karttaan
Brakvik torp (Länsi- Herttoniemi)	1	1	1	-	-	-	1	Merkitty v. 1764 karttaan
Brakvik torp 2 (Länsi- Herttoniemi)	1	-	-	-	-	-	1	Merkitty 1845-1865 pitäjän karttaan

¹ Perustuu Viipurin ja Porvoon läänien vuoden 1545 savuluetteloon. Savuluettelon puuttuessa laskenta perustuu samanaikaisiin maakirjoihin.

² Perustuu vanhimpaan säilyneeseen karttaan.

³ Tonttimaalla on asutusta tai muunlaista aktiivista maankäyttöä. Arkeologisten kulttuurikerrosten ja rakenteiden säilyminen tontilla on mahdollista.

⁴ Tonttimaa edelleen käytössä, mutta yksittäinen tontti tai sen osa on jäänyt pois käytöstä myöhemmällä historiallisella ajalla. Osittaista autioitumista symboloi merkki X

⁵ Rakentamisen ja maankäytön myötä täysin tuhoutunut tontti.

⁶ Historiallisella ajalla autioitunut tonttimaa, jolla ei havaittavissa autioitumista myöhempää asutustoiminta tai raskasta maankäyttöä.

Nimi	Kohde/ Tonttimaat	Savut	Yksittäiset tontit/talot 1600-1700 -l kartoissa	Käytössä olevat tonttimaat	Osittain autiot	Tuhoutuneet	Autiot	Huomionarvoista
Brandö gård (Kulosaari)	1	1	1	1	X	-	-	Kartano merkitty v. 1696 kartalla
Båtvik (Laivalahti)	1	1	1	-	-	1	-	
Degeröby gård (Laajasalo)	1	1	1	1		-	-	Kartano perustettu 1600-luvun puolessavälissä
Degeröby Turholma (Laajasalo)	1	1	1	1	-	-	-	Keskiaikaista rälssimaata
Degeröby Uppbys (Laajasalo)	1	1	1	1	-	-		
Degerö Yter Degerö Jollas	2	1	2	2	-	-	-	Paikalla kylä 1540-l. 1700-l 2 torppaa
Dickursby, (Tikkurila) Skäggas	1	?	2	1	X	-	-	Skeggiksen 1540 -l savuluvut osa Dickursbytä
Domarby (Tuomarinkylä)	1	7	7	1	-	-	-	Kartano perustettu 1790-l
Drumsö (Lauttasaari)	1	4	2	1	-	-	-	
Forsby (Vanhakaupunki, Koskela)	1	5	1	1	X	-	-	

Nimi	Kohde/ Tonttimaat	Savut	Yksittäiset tontit/talot 1600-1700 -l kartoissa	Käytössä olevat tonttimaat	Osittain autiot	Tuhoutuneet	Autiot	Huomionarvoista
Granböle (Haltiala)	1	4	1	-	-	-	1	
Gumböle	1	5	2	1	X	-	-	
Gumtäktby (Kumpula)	1	5	2	-	-	1	-	
Gumtäkt gård (Kumpula)	2	1	2	1	-	1	-	Kartano ja krouvi. Säterin oikeudet vahvistettu v. 1481.
Gumtäkt torp (Kumpula)	1	-	1	1	X	-	-	
Heikbacka torp (Munkkiniemi)	1	-	-	-	-	1	-	Merkitty 1800 -l karttaan
Heikby (Munkkiniemi)	1	3	-	1	X	-	-	
Hertonäsby lamputitila 1 (Herttoniemi)	1	1	1	-	-	1	-	
Hertonäsby lamputitila 2 (Herttoniemi)	1	1	1	1	X	-	-	
Hertonäs gård (Herttoniemi)	1	1	1	1	X	-	-	1500-l rälssimaata. Vanha kartano 1730 -l kartalla
Hertonäs Ströms torp (Herttoniemi)	1	-	1	-	-	-	1	Merkitty v. 1752 karttaan
Hertonäs torp (Herttoniemi)	1	-	-	-	-	-	1	Merkitty kuninkaankartastoon
Hindernäs (Meilahti)	1	1	1	-	-	1	-	

Nimi	Kohde/ Tonttimaat	Savut	Yksittäiset tontit/talot 1600-1700 –l kartoissa	Käytössä olevat tonttimaat	Osittain autiot	Tuhoutuneet	Autiot	Huomionarvoista
Husö (Talosaari)	1	1	Ei karttaa	1	X	-	-	
Konalby Rosas & Konalby 2 (Konala)	2	5	3	1	-	1	-	
Kottby (Käpylä)	1	2	1	1	-	-	-	
Kårböle (Kaarela)	1	6	-	-	-	-	1	
Kårböle, Rökisby/ Gammelby (Kaarela)	1	4	2	1	X	-	-	
Kärrby	1	2	1	-	-	-	1	
Lillhoplaxby , Korpas, Backas, Greis ja Böhls (Vähä-Huopalahti)	4	11	4	1	-	3	-	
Mellungsby (Mellunkylä)	4	5	4	2	-	2	-	
Munknäsby (Munkkiniemi)	1	4	1	1	-	-	-	Kartano perustettu v. 1616
Nackböle (Niskala, Haltiala)	1	4	1	1	X	-	-	
Noringsböle, Nordsjö gård (Vuosaari)	1		1	1	-	-	-	Kartano merkittynä v. 1698 kartalle.
Noringsböle, Gammelby (Vuosaari)	1	2	-	-	-	-	1	Mahdollinen Noringsbölen keskiaikainen kyläpaikka

Nimi	Kohde/ Tonttimaat	Savut	Yksittäiset tontit/talot 1600-1700 –l kartoissa	Käytössä olevat tonttimaat	Osittain autiot	Tuhoutuneet	Autiot	Huomionarvoista
Norsby, Skataby (Vuosaari)	1	2	1	1	X	-	-	
Norsökär, Poslar (Vuosaari)	1	1	1	-	-	1	-	
Rasböle (Vuosaari)	1	3	1	-	-	1	-	
Sandhamn (Santahamina)	1	3	2	1	X	-	-	
Skomakarböle (Suutarila)	1	5	4	1	X	-	-	
Sonaby malm Bocksbacka, Sonaby, Stensböle, (Pukinmäki/ Malmi)	3	4	3	1	-	2	-	
Sonaby malm Malmby: Brusas, Ströms, Storby& Tallbacka (Malmi)	4	4	3	4	X	-	-	
Staffansby (Tapaninkylä)	1	14	10	1	X	-	-	
Taliby Lassas ja Martas & Reimars (Tali/Pajamäki)	2	4	3	2	-	-	-	

Nimi	Kohde/ Tonttimaat	Savut	Yksittäiset tontit/talot 1600-1700 -l kartoissa	Käytössä olevat tonttimaat	Osittain autiot	Tuhoutuneet	Autiot	Huomionarvoista
Tomtbackaby, Kellarimäki (Haltiala)	1	-	-	1	-	-	-	
Tomtbacka gård (Haltiala)	1	1	1	1	-	-	-	Kartano perustettu 1500-l lopussa.
Tomtbacka, Pottbacka (Haltiala)	1	-	1	-	-	-	1	Torppa merkitty v. 1770 isojakokartalle
Tomtbacka torppa 1 (Haltiala)	1	-	1	-	-	-	1	Torppa merkitty v. 1855 kartalle.
Tomtbacka torppa 2 (Haltiala)	1	-	1	-	-	-	1	Merkitty Kuninkaankartastoon.
Tomtbacka torppa 3 (Haltiala)	1	-	-	-	-	1	-	Merkitty Kuninkaankartastoon.
Tölöby (Töölö)	1	8	1	-	-	1	-	
Villingby (Villinki)	1	1	-	1	-	-	-	-
Västervikby (Viikinmäki)	1	3	-	-	-	1	-	
Västersundom Porvarinlahti torppa 1	1	-	-	-	-	-	1	Torppa merkitty v. 1855 kartalle.
Västersundom Porvarinlahti torppa 2	1	-	-	-	-	-	1	

Nimi	Kohde/ Tonttimaat	Savut	Yksittäiset tontit/talot 1600-1700 –l kartoissa	Käytössä olevat tonttimaat	Osittain autiot	Tuhoutuneet	Autiot	Huomionarvoista
Äggelby Mickels , Betars (Oulunkylä)	1	5	5	-	-	-	1	
Östersundom: Kartano, Fants, Krogars, Lassbengts, Malmas ja Skeppars	6	10	6	6	X	-	-	
Östervikby (Viikki)	1	6	1	1	-	-	-	Latokartanon alaisuuteen v. 1550. Latokartano merkitty v. 1687 karttaan
Östervikby 2 (Viikki)	1	-	-	-	-	-	1	Ei merkintää kartoissa
Östervikby Hästhaga udds torp (Viikki)	1	-	1	-	-	-	1	Torppa merkitty v. 1781 karttaan.
Östervikby Bex torp (Viikki)	1	-	1	-	-	-	1	Torppa merkitty v. 1781 karttaan.
Östervikby Hakala (Viikki)	1	-	1	-	-	-	1	Torppa merkitty v. 1781 karttaan.
Summa:	95	180	110	52	(18)	24	19	

Inventoinnissa tarkastettiin 95 historialliselle ajalle ajoittuvaa yksittäistä tilan-, kartanon- ja torpanpaikkaa. Inventoiduista kohteista 52 kylää esiintyy vuoden 1545 Viipurin ja Porvoon läänien savuluettelossa. Savuluettelon perusteella inventoiduissa kohteissa on ollut vuonna 1545 asuttuna yhteensä 180 tilaa/savua. Edellä mainituissa kohteissa, ja niiden ympäristössä on 1600- ja 1700- lukujen karttalähteiden perusteella ollut käytössä yhteensä 110 taloa, kartanoa tai torppaa.

Inventoiduista 95 kohteesta on edelleen asumis- tai viljelykäytössä 52 tonttimaata. Käytössä olevista historiallisenajan tonttimaista kahdeksassatoista havaittiin yksittäisten tonttien käytöstä poisjäämistä tai osittaista autioitumista. Kokonaan tuhoutuneita kohteita oli yhteensä 24. Historiallisella ajalla autioituneita ja uudemmalta rakentamiselta säästyneitä asuinpaikkoja havaittiin 19. Autioituneista asuinpaikoista 3 (Heikby, Noringsböle ja Kårböle) on jäänyt pois käytöstä ennen 1600-luvun loppua. Lisäksi löydettiin autioitunut ja karttoihin merkitsemätön historialliselle ajalle ajoittuva asuinpaikka Östervikby 2.

95 inventoidusta kohteesta 81 luokiteltiin muinaisjäännekseksi.